

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Tiedotusosasto

LEHDISTÖTIEDOTE nro 38/07

5.6.2007

Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio asiassa C-170/04

Klas Rosengren ym. v. Riksåklagaren

YKSITYISHENKILÖITÄ RUOTSISSA KOSKEVA ALKOHOLIJUOMIEN MAAHANTUONTIKIELTO MUODOSTAA TAVAROIDEN VAPAAN LIKKUVUUDEN RAJOITUKSEN, JOTA EI VOIDA PITÄÄ OIKEUTETTUNA

Kyseessä olevalla toimenpiteellä ei voida saavuttaa tavoitteena olevaa alkoholin kulutuksen yleistä rajoittamista ja se ei ole oikeassa suhteessa siihen tavoiteltuun päämäärään nähden, että nuorisoa suojellaan alkoholin kulutuksen haitoilta.

Ruotsin alkoholilain mukaan alkoholijuomien vähittäismyynnistä Ruotsissa vastaa Systembolagetin omistama monopoli. Alkoholijuomien maahantuontia voivat harjoittaa ainoastaan Systembolaget ja valtion hyväksymät tukkumyyjät. Yksityishenkilöt eivät saa maahantuoda alkoholijuomia. Tämän kiellon perustana on ajatus siitä, että se, joka haluaa maahantuoda alkoholia muista jäsenvaltioista, voi suorittaa tämän yksinomaan Systembolagetin välityksellä. Systembolagetin on hankittava kaikkia alkoholijuomia kuluttajan pyynnöstä ja kustannuksella, ellei se näe tähän estettä.

Klas Rosengren ja useat muut Ruotsin kansalaiset tilasivat postimyynnistä laatikoittain espanjalaista viiniä. Viinin toi Ruotsiin yksityinen kuljettaja ilman, että niitä olisi ilmoitettu tullissa. Tämän jälkeen viini takavarikoitiin Göteborgin tullissa. Rosengrenia ja muita yksityishenkilöitä vastaan aloitettiin rikosoikeudenkäynti alkoholijuomien laittoman maahantuonnin johdosta.

Asiaa viimeisenä oikeusasteena käsittelevä Högsta domstolen (korkein oikeus) tiedusteli Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelta, ovatko Ruotsin lainsäädännön säännökset yhteisön oikeuden ja erityisesti perustamissopimuksessa taatun tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatteen mukaisia.

Yhteisöjen tuomioistuin totesi aluksi, että esillä olevia säännöksiä on arvioitava tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien yhteisön määräysten valossa eikä valtion monopoleja koskevien erityisten määräysten valossa, koska viimeksi mainittuja määräyksiä sovelletaan ainoastaan monopoliin olemassaoloa tai toimintaa koskeviin oikeussääntöihin.

Muodostaako Ruotsin lainsäädäntö tavaroiden vapaan liikkuvuuden rajoituksen?

Yhteisöjen tuomioistuin katsoo ensinnäkin, että se seikka, että Systembolaget voi hylätä kuluttajan pyynnön alkoholijuomien maahantuonnista, muodostaa tuonnin määrällisen rajoituksen.

Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin huomauttaa, että kun kuluttajat käyttävät Systembolagetin palveluja hankkiakseen maahantuotavia alkoholijuomia, heille aiheutuu tiettyjä epäkohtia, joita heille ei aiheutuisi, jos he itse ryhtyisivät maahantuontiin. Yhteisöjen tuomioistuin toteaa erityisesti, että – riippumatta hallinnollisista ja organisatorista kysymyksistä – kaikkien maahantuontien osalta ostajalta peritty hinta sisältää tavarantoimittajan juomista laskuttaman hinnan lisäksi korvauksen hallinnollisista kuluista ja kuljetuskuluista, joita Systembolagetille on aiheutunut, sekä 17 %:n suuruisen marginaalin, jota ostajalle ei lähtökohtaisesti koituisi, jos hän itse toisi nämä tuotteet suoraan maahan.

Tämän johdosta **yksityishenkilöitä koskeva alkoholijuomien maahantuontikielto on tavaroiden vapaan liikkuvuuden määrällinen rajoitus.**

Voiko tämä rajoitus olla oikeutettu?

Yhteisöjen tuomioistuin myöntää, että toimenpiteet, jotka ovat tuonnin määrällisiä rajoituksia, voivat olla oikeutettuja ihmisten terveyden ja elämän suojelemiseksi. Lainsäädäntö, jonka tavoitteena on ehkäistä alkoholista aiheutuvia haittoja ja torjua alkoholin väärinkäyttöä, voi olla oikeutettu näistä syistä. Rajoitus voi olla oikeutettu kuitenkin ainoastaan sikäli kuin se on tarpeen ja oikeasuhteinen ihmisten terveyden ja elämän suojelemiseksi.

Vaikka Systembolagetilla onkin oikeus kieltäytyä tilauksen toimittamisesta, niitä perusteita, joiden nojalla tällainen kieltäytyminen oli mahdollista, ei ole täsmennetty. Yhteisöjen tuomioistuimen käytössä olevista tiedoista ei ilmene, että Systembolaget olisi käytännössä kieltäytynyt tilauksesta alkoholijuomien tietyn enimmäismäärän perusteella. Näin ollen maahantuontikiellolla ei niinkään pyritä rajoittamaan yleisesti alkoholin kulutusta vaan suosimaan Systembolagetia alkoholijuomien jakelukanavana. Täten **maahantuontikiellolla ei voida katsoa saavutettavan tavoitteena olevaa ihmisten terveyden ja elämän suojelemista.**

Sen oikeutusperusteen osalta, jonka mukaan kielto perustuu tavoitteeseen, joka koskee nuorison suojelemista alkoholin käytön vaaroilta, yhteisöjen tuomioistuin huomauttaa, että kielto koskee kuitenkin kaikkia iästä riippumatta. **Se ylittää näin ollen selvästi sen, mikä on tarpeen tavoitellun päämäärän kannalta eli sen kannalta, että suojellaan nuorisoa alkoholin kulutuksen haitoilta.**

Lopuksi yhteisöjen tuomioistuin katsoo tuotteiden jakelua ja ostajien iän tarkastamista koskevien toimintatapojen osalta, että asiassa ei ole täysin taattua, että niiden henkilöiden, joille alkoholijuomat luovutetaan, ikä tarkastettaisiin kaikissa olosuhteissa asianmukaisesti. Lisäksi asiassa ei ole osoitettu, että iän tarkastamista ei voitaisi toteuttaa vähintään yhtä tehokkailla muilla järjestelmillä ja vähemmän rajoittavalla tavalla. Esimerkiksi komissio esitti ilman, että tätä kiistettiin, että sama tavoite voitaisiin saavuttaa ilmoitusjärjestelmällä, jossa maahantuotujen juomien vastaanottaja vahvistaisi tavaroiden mukana toimitettavalla lomakkeella täyttäneensä 20 vuotta. Täten **kielto ole oikeassa suhteessa siihen tavoiteltuun päämäärään nähden, että nuorisoa suojellaan alkoholin kulutuksen haitoilta.**

Näin ollen yhteisöjen tuomioistuin totesi **että, alkoholijuomien maahantuontikieltoa ei voida pitää oikeutettuna ihmisten terveyden ja elämän suojelemiseksi.**

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido yhteisöjen tuomioistuinta.

*Tämä lehdistötiedote on saatavissa seuraavilla kielillä: BG ES CS DA DE EL EN FR IT HU NL
PL PT RO SK SL FI SV*

Tuomion koko teksti on Internetissä

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=FI&Submit=rechercher&numaff=C-170/04>

Se on tavallisesti luettavissa kello 12:sta (CET) lähtien tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler

Puh. +352 4303 3127, faksi +352 4303 3656

*Kuvia siitä, kun tuomio luetaan, on saatavilla Ebs "Europe by Satellite" –kanavalla
Euroopan komissio, Lehdistö- ja viestintäpääosasto L-2920 Luxemburg, puh +352 4301 35177,
faksi +352 4301 35249*

tai B-1049 Bryssel, puh. +32 2 2964106, faksi 32 2 2965956.